

Datum van
inontvangstneming

:

31/01/2023

Zaak C-740/22

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

2 december 2022

Verwijzende rechter:

Itä-Suomen hovioikeus (Finland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 november 2022

Appellante:

Endemol Shine Finland Oy

[OMISSIS]

Verzoek om een prejudiciële beslissing van 30 november 2022

[OMISSIS]

APPELLANTE: Endemol Shine Finland Oy (hierna: „vennootschap”)

VOORWERP: Verzoek om informatie

Beslissing van de Itä-Suomen hovioikeus (rechter in tweede aanleg Oost-Finland, Finland)

Voorwerp van het geschil

- 1 Het hoofdgeding betreft de uitlegging van artikel 2, lid 1, en artikel 4, punt 2, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming; hierna: „AVG”). Het gaat meer in het bijzonder om de vraag of de mondelinge verstrekking van persoonsgegevens een verwerking van persoonsgegevens vormt in de zin van artikel 4, punt 2, van de AVG. Voorts gaat het om de vraag of de toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming kan worden gebracht met het recht op bescherming van

persoonsgegevens uit hoofde van de AVG, zoals bedoeld in artikel 86 van deze verordening, door de mogelijkheid om uit het persoonsregister van een gerecht onbeperkt informatie betreffende strafvonnissen of delicten van een natuurlijk persoon te verkrijgen, wanneer wordt verzocht om de aanvrager de informatie mondeling te verstrekken.

Belangrijke feiten

- 2 De vennootschap verzocht bij de Etelä-Savon käräjäoikeus (rechter in eerste aanleg van Zuid-Savo, Finland) mondeling om informatie met betrekking tot mogelijkerwijs aanhangige of afgesloten strafzaken tegen een natuurlijk persoon. Volgens de rechter in eerste aanleg werd om deze informatie verzocht om de strafrechtelijke antecedenten van een aan een selectie deelnemende persoon na te trekken.

Behandeling van het verzoek om informatie door de käräjäoikeus

- 3 Volgens de rechter in eerste aanleg gaat het bij de door de vennootschap gegeven reden voor de verwerking van de gegevens niet om een in § 7 van hoofdstuk 2 van de Tietosuoja laki (Finse wet gegevensbescherming) genoemde reden voor de verwerking van strafvonnissen of delicten. Derhalve was hij van oordeel dat de door de vennootschap opgevraagde informatie haar niet kon worden verstrekt, ongeacht of het ging om openbare beslissingen of informatie uit hoofde van de Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa (Finse wet betreffende de openbaarheid van procedures voor de gewone gerechten). Ook een opzoeking in de informatiesystemen van het gerecht zou een verwerking van persoonsgegevens hebben gevormd, en daarom had de opgevraagde informatie ook niet mondeling kunnen worden verstrekt. Evenmin was een contractuele overeenkomst als zodanig een toereikende reden voor de verwerking van strafvonnissen en delicten. Op grond van bovenstaande redenen heeft de rechter het verzoek om informatie van de vennootschap afgewezen.
- 4 De vennootschap heeft tegen het oordeel van de Käräjäoikeus hoger beroep ingesteld bij de Itä-Suomen hovioikeus. In hoger beroep heeft zij onder andere aangevoerd dat er geen sprake is van een verwerking van persoonsgegevens uit hoofde van artikel 4, punt 2, van de verordening wanneer wordt voldaan aan het verzoek om informatie, door de opgevraagde informatie betreffende mogelijkerwijs aanhangige of afgesloten strafzaken mondeling te verstrekken. De Hovioikeus heeft het rechtsmiddel van de vennootschap met betrekking tot voortzetting van de procedure toegelaten.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

- 5 Volgens artikel 2, lid 1, AVG is de verordening van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen. Overeenkomstig artikel 4, punt 2, van de verordening wordt voor de toepassing van deze verordening verstaan onder „verwerking”, een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.
- 6 Volgens artikel 86 mogen persoonsgegevens in officiële documenten die voor de uitvoering van een taak van algemeen belang in het bezit zijn van een overheidsinstantie, een overheidsorgaan of een particulier orgaan, door de instantie of het orgaan in kwestie worden bekendgemaakt in overeenstemming met het Unierecht of het lidstatelijke recht dat op de overheidsinstantie of het orgaan van toepassing is, teneinde het recht van toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming te brengen met het recht op bescherming van persoonsgegevens uit hoofde van deze verordening.

Bepalingen van nationaal recht

Wettelijke bepalingen betreffende de bescherming van persoonsgegevens

- 7 Na de inwerkingtreding van de AVG is in Finland een nieuwe Tietosuojalaki (Finse wet gegevensbescherming) vastgesteld. Volgens § 1 van de wet gegevensbescherming worden door de wet de AVG en de interne toepassing ervan gepreciseerd en aangevuld. Overeenkomstig § 2 van de wet gegevensbescherming stemt het toepassingsgebied van de wet overeen met het toepassingsgebied als bedoeld in artikel 2 AVG.
- 8 Volgens § 28 van de wet gegevensbescherming worden op het recht om gegevens uit het persoonsregister van een overheidsinstantie te verkrijgen en op het anderszins openbaar maken van persoonsgegevens uit het persoonsregister van een overheidsinstantie de bepalingen toegepast betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties.
- 9 Volgens § 1, eerste alinea, van de Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä, 5 december 2018/1054 (Finse wet betreffende de verwerking van persoonsgegevens in strafzaken en in verband met het handhaven van de nationale veiligheid, 5 december 2018/1054) wordt de

wet toegepast bij de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde overheidsinstanties wanneer het onder andere gaat om een strafzaak voor een gerecht. Overeenkomstig § 1, vierde alinea, wordt de wet echter alleen toegepast op een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de eerste alinea die geheel of voor een deel geautomatiseerd geschiedt of waarbij de te verwerken gegevens een register of een deel daarvan vormen of beogen te vormen. Volgens § 2, tweede alinea, van deze wet worden op het recht om gegevens uit het persoonsregister van een overheidsinstantie te verkrijgen en op een andere openbaarmaking van persoonsgegevens uit het persoonsregister van een overheidsinstantie de bepalingen toegepast betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties.

Wettelijke bepalingen betreffende de openbaarheid

- 10 Volgens § 1 van de Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa, 30 maart 2007/370 (Finse wet betreffende de openbaarheid van procedures voor de gewone gerechten, 30 maart 2007/370) zijn gerechtelijke procedures en processtukken openbaar, indien in deze wet of een andere wet niet anders is bepaald. Overeenkomstig § 4 van deze wet is informatie met betrekking tot het met de zaak belaste gerecht, de precieze soort zaak, het verloop van de procedure alsmede het tijdstip en de plaats van de mondelinge behandeling en de ter identificatie van de partijen noodzakelijke informatie, openbaar. Volgens § 7, tweede alinea, van de wet heeft iedereen het recht om informatie uit openbare processtukken te verkrijgen. Overeenkomstig § 13, eerste alinea, van de wet geldt voor de wijze waarop de informatie uit processtukken wordt verstrekt, de regeling van § 16 van de Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, 21 mei 1999/621 (Finse wet betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties, 21 mei 1999/621).
- 11 Volgens § 13, eerste alinea, van de wet betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties moet een verzoek tot het verstrekken van informatie aangaande de inhoud van een officieel document zo nauwkeurig zijn dat het de overheidsinstantie duidelijk is op welk document het verzoek betrekking heeft. De overheidsinstantie ondersteunt de aanvrager en moet met behulp van het register van inschrijving en andere registers helpen bij de identificering van het document waaruit om informatie wordt verzocht. De aanvrager hoeft noch zijn identiteit bekend te maken, noch zijn verzoek te motiveren, tenzij dat noodzakelijk is voor de uitoefening van een aan de overheidsinstantie toegekende beoordelingsruimte of ten behoeve van het ophelderen van de vraag of de aanvrager recht heeft op informatie met betrekking tot de inhoud van het document. Overeenkomstig § 13, tweede alinea, moet, behoudens andersluidende bepaling, de aanvrager bij het verzoek om informatie uit een document waarvan de inhoud geheim moet blijven, uit het persoonsregister van een overheidsinstantie of uit een ander document waaruit informatie alleen onder bepaalde voorwaarden mag worden verstrekt, het doel van het gebruik van de informatie opgeven en de overige omstandigheden meedelen die noodzakelijk zijn om de voorwaarden vast te stellen voor het ter beschikking stellen van de

informatie, alsmede, indien noodzakelijk, informatie verstrekken hoe de bescherming van de informatie moet worden gewaarborgd.

- 12 Volgens § 16, eerste alinea, van de wet betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties wordt informatie aangaande de inhoud van een document mondeling verstrekt of door het document bij de overheidsinstantie ter inzage te leggen, als afschrift of in een hoorzitting ter beschikking te stellen of door een kopie of een afdruk ervan te verstrekken. Informatie aangaande de openbare inhoud van een document wordt op de gewenste wijze verstrekt, wanneer dat niet wegens het grote aantal documenten of vanwege de complexiteit van het kopiëren of wegens andere vergelijkbare redenen tot onredelijke lasten leidt voor de overheidsinstantie.
- 13 Overeenkomstig § 16, derde alinea, van de wet betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties mogen uit het persoonsregister van een overheidsinstantie persoonsgegevens, behoudens andersluidende wettelijke bepaling, in de vorm van een kopie of een afdruk respectievelijk in elektronische vorm worden verstrekt, wanneer de ontvanger volgens de bepalingen betreffende de bescherming van persoonsgegevens het recht heeft om dergelijke persoonsgegevens op te slaan en te gebruiken.

Noodzakelijkheid en achtergrond van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 14 De Hovioikeus is belast met een zaak die betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens, waarin het nemen van een juiste beslissing uitlegging vereist van artikel 2, lid 1, artikel 4, punt 2, en artikel 86 AVG.
- 15 Het Hof heeft geoordeeld dat er sprake is van verwerking van persoonsgegevens wanneer een rechter inzage in processtukken met persoonsgegevens verleent, waarbij deze mogelijkheid tot inzage door het beschikbaar stellen van kopieën aan journalisten wordt verleend (arrest van 24 maart 2022, X en Z/Autoriteit Persoonsgegevens (C-245/20, ECLI:EU:C:2022:216, punten 37-39).
- 16 Volgens de Hovioikeus moet worden uitgelegd of artikel 2, lid 1, en artikel 4, punt 2, AVG aldus moeten worden uitgelegd dat het mondeling verstrekken van informatie aangaande mogelijkere wijs aanhangige of afgesloten strafzaken tegen een natuurlijk persoon een verwerking van persoonsgegevens vormt in de zin van de verordening. Het Hof heeft met betrekking tot deze vraag geen arresten gewezen.
- 17 De verwerking van persoonsgegevens door overheidsinstanties wordt in Finland geregeld door de wet gegevensbescherming. De met de verwerking van persoonsgegevens gewoonlijk gepaard gaande beperkingen kunnen echter wegens de openbaarheid van gegevens van overheidsinstanties, § 28 van de wet gegevensbescherming en § 2, tweede alinea, van de wet betreffende de verwerking van persoonsgegevens in strafzaken en in verband met het handhaven van de nationale veiligheid, niet in alle gevallen in acht worden genomen.

Teneinde de bescherming van persoonsgegevens met het beginsel van openbaarheid in overeenstemming te brengen, wordt in § 16 van de wet betreffende de openbaarheid van activiteiten van overheidsinstanties het verstrekken van persoonsgegevens in de vorm van een kopie of een afdruk respectievelijk in elektronische vorm uit het persoonsregister van een overheidsinstantie, beperkt. Aangezien deze paragraaf geen betrekking heeft op het mondeling verstrekken van persoonsgegevens uit het persoonsregister van een overheidsinstantie, is onduidelijk hoe de bescherming van persoonsgegevens en het beginsel van openbaarheid met elkaar zijn te verenigen en hoe belangrijke, met de bescherming van persoonsgegevens gepaard gaande aspecten in aanmerking moeten worden genomen wanneer persoonsgegevens die zich in het persoonsregister van een overheidsinstantie bevinden, mondeling worden verstrekt.

Prejudiciële vragen

Nadat de Hovioikeus partijen de gelegenheid heeft geboden opmerkingen te maken met betrekking tot de inhoud van het verzoek om een prejudiciële beslissing, heeft hij besloten de behandeling van de procedure te schorsen en het Hof te verzoeken om een antwoord op de volgende prejudiciële vragen:

1. Vormt het mondeling verstrekken van persoonsgegevens een verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 2, lid 1, en artikel 4, punt 2, AVG?
2. Kan de toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens uit hoofde van de AVG, zoals bedoeld in artikel 86 van deze verordening, door de mogelijkheid om uit het persoonsregister van een gerecht onbeperkt informatie betreffende strafvonnissen of delicten van een natuurlijk persoon te verkrijgen, wanneer wordt verzocht om de aanvrager de informatie mondeling te verstrekken?
3. Is het voor het antwoord op de tweede vraag van belang of de aanvrager een vennootschap dan wel een particulier is?

[OMISSIS]